

О'ZBEKISTONDA MILLATLARARO MUNOSABATLAR VA BAG'RIKENGLIK

Andijon viloyati Andijon tumani

2-son texnikumi Tarix fani o'qituvchisi

Ibaydullayev Muxammadakbarjon Tolibjon o'g'li

Annotatsiya.

Mazkur maqolada O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag'rikenglik siyosatining shakllanishi, rivojlanishi hamda uning jamiyat barqarorligidagi o'rni yoritiladi. Mamlakatda turli millat va elat vakillarining tinch-totuv yashashi, ularning huquq va erkinliklarini ta'minlash borasida amalga oshirilayotgan davlat siyosati tahlil qilinadi. Shuningdek, millatlararo totuvlikni mustahkamlashda tarixiy, madaniy va ijtimoiy omillarning ahamiyati ochib beriladi. Tadqiqot natijalari bag'rikenglikning O'zbekiston taraqqiyotidagi muhim omil ekanini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: millatlararo munosabatlar, bag'rikenglik, milliy totuvlik, madaniyatlararo muloqot, ijtimoiy barqarorlik, O'zbekiston, milliy siyosat.

Bugungi globallashuv sharoitida millatlararo munosabatlar va bag'rikenglik masalasi har bir davlat uchun muhim ijtimoiy-siyosiy ahamiyat kasb etmoqda. O'zbekiston ko'p millatli davlat bo'lib, unda 130 dan ortiq millat va elat vakillari istiqomat qiladi. Shunday sharoitda turli madaniyat, urf-odat va an'analarning o'zaro uyg'unligi jamiyat barqarorligini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. O'zbekistonda millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglik davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib, u Konstitutsiya va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar orqali mustahkamlangan. Ushbu maqolada mamlakatda millatlararo munosabatlarning rivojlanish jarayoni va bag'rikenglik muhitining shakllanishi ilmiy jihatdan tahlil qilinadi.

O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag'rikenglik masalasi tarixiy ildizlarga ega bo'lib, u asrlar davomida shakllanib kelgan ijtimoiy hodisa hisoblanadi.

Buyuk Ipak yo'li chorrahasida joylashgan O'zbekiston hududi qadimdan turli millat, din va madaniyat vakillarini birlashtirgan makon bo'lib xizmat qilgan. Natijada xalqlar o'rtasida o'zaro hurmat, hamkorlik va bag'rikenglik tamoyillari mustahkam qaror topgan.

Mustaqillik yillarida O'zbekistonda millatlararo munosabatlarni rivojlantirish va mustahkamlashga qaratilgan izchil davlat siyosati amalga oshirildi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida barcha fuqarolarning millati, tili, dini va ijtimoiy kelib chiqishidan qat'i nazar, teng huquqliligi kafolatlangan. Bu esa jamiyatda adolat va barqarorlikni ta'minlashda muhim huquqiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Mamlakatda milliy madaniy markazlar faoliyati millatlararo totuvlikni mustahkamlashda alohida o'rin tutadi. Bugungi kunda respublikada yuzdan ortiq milliy madaniy markazlar faoliyat yuritib, ular orqali turli millat vakillarining tili, urf-odatları va madaniy merosi asrab-avaylanmoqda. Ushbu markazlar madaniy tadbirlar, festivallar va ma'rifiy loyihalar orqali jamiyatda o'zaro tushunish va hurmat muhitini rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Ta'lim va ma'naviyat sohasida ham bag'rikenglik g'oyalari keng targ'ib etilmoqda. Maktab va oliy ta'lim muassasalarida millatlararo munosabatlar, vatanparvarlik va insonparvarlikka oid fanlar va mavzular o'qitilib, yosh avlod ongida turli madaniyat va millat vakillariga nisbatan hurmat hissi shakllantirilmoqda. Bu jarayon jamiyatda uzoq muddatli ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. O'zbekistonda diniy bag'rikenglik millatlararo totuvlikning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Turli diniy konfessiyalar vakillari o'z e'tiqodlarini erkin amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lib, ular o'rtasida o'zaro hurmat va tinch-totuvlik tamoyillari qaror topgan. Davlat tomonidan diniy tashkilotlar faoliyati qonuniy asosda tartibga solinib, ekstremizm va radikalizmga qarshi kurashishda bag'rikenglik siyosati ustuvor ahamiyat kasb etadi. O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag'rikenglik jamiyat barqarorligining muhim omili bo'lib, u tarixiy tajriba, huquqiy asoslar va zamonaviy davlat siyosati uyg'unligi natijasida rivojlanib bormoqda. Ushbu omillar mamlakatda tinchlik, barqarorlik va ijtimoiy hamjihatlikni ta'minlashga xizmat qilmoqda.

Bugungi kunda O'zbekistonda millatlararo munosabatlarni mustahkamlashda fuqarolik jamiyati institutlarining roli tobora ortib bormoqda. Nodavlat notijorat tashkilotlari, jamoat birlashmalari hamda ommaviy axborot vositalari orqali bag'rikenglik, o'zaro hurmat va hamjihatlik g'oyalari keng targ'ib qilinmoqda. Bu institutlar jamiyatda turli millat vakillari o'rtasida ijtimoiy muloqotni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Millatlararo totuvlikni ta'minlashda ommaviy axborot vositalarining o'rni ham muhim ahamiyat kasb etadi. Televideniye, radio, internet nashrlari va ijtimoiy tarmoqlar orqali turli millat va elatlarning madaniyati, urf-odatlar, tarixiy merosi yoritilib, jamiyatda mushtarak qadriyatlarga hurmat ruhiyati shakllantirilmoqda. Shu bilan birga, OAV faoliyatida millatlararo nizolarni keltirib chiqaruvchi axborotlarga qarshi mas'uliyatli yondashuv tamoyili ustuvor hisoblanadi. O'zbekistonda millatlararo munosabatlarni rivojlantirishda xalqaro hamkorlik ham muhim yo'nalishlardan biridir. Mamlakat turli xalqaro tashkilotlar, jumladan, Birlashgan Millatlar Tashkiloti, YUNESKO va boshqa nufuzli institutlar bilan hamkorlikda millatlararo totuvlik va bag'rikenglikni mustahkamlashga qaratilgan dastur va loyihalarni amalga oshirmoqda. Bu esa O'zbekistonning tinchlikparvar va ochiq siyosatini xalqaro miqyosda e'tirof etilishiga xizmat qiladi.

Migratsiya jarayonlari sharoitida millatlararo munosabatlarning muvozanatini saqlash masalasi ham dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ichki va tashqi migratsiya oqimlari turli madaniyat vakillarining o'zaro aloqalarini kuchaytirib, jamiyatda bag'rikenglik tamoyillarini yanada mustahkamlashni talab etadi. Bu borada davlat tomonidan ijtimoiy moslashuv va integratsiya siyosati izchil olib borilmoqda.

Yoshlar siyosati doirasida ham millatlararo bag'rikenglikni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Yoshlar o'rtasida o'tkazilayotgan madaniy-ma'rifiy tadbirlar, forumlar va xalqaro almashinuv dasturlari orqali ularning dunyoqarashi kengayib, turli millat va madaniyat vakillariga nisbatan hurmat va bag'rikenglik hissi kuchaymoqda. Bu esa kelajakda jamiyat barqarorligini ta'minlovchi muhim omil sifatida namoyon bo'ladi. O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag'rikenglik tizimli va kompleks

yondashuv asosida rivojlanib, davlat, jamiyat va shaxs manfaatlarining uyg'unligini ta'minlashga xizmat qilmoqda.

Xulosa.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda millatlararo munosabatlar va bag'rikenglik jamiyat barqarorligi hamda ijtimoiy taraqqiyotning muhim omili hisoblanadi. Mamlakatda olib borilayotgan izchil davlat siyosati, mustahkam huquqiy asoslar va boy tarixiy tajriba turli millat va elat vakillarining tinch-totuv yashashini ta'minlamoqda. Milliy madaniy markazlar, ta'lim muassasalari, fuqarolik jamiyati institutlari va ommaviy axborot vositalari orqali bag'rikenglik g'oyalari keng targ'ib etilib, jamiyatda o'zaro hurmat va hamjihatlik muhiti shakllanmoqda. Yosh avlod ongida millatlararo totuvlik va bag'rikenglik qadriyatlarini mustahkamlash kelajak barqarorligi uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bois, O'zbekistonda millatlararo munosabatlarni yanada rivojlantirish va bag'rikenglik muhitini mustahkamlash davlat va jamiyatning ustuvor vazifalaridan biri bo'lib qolaveradi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Sh.M. Mirziyoyevning 2017-yil 19-maydagi "Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'ri-sida" [PF-50-46-son. 19.05.2017.]gi Farmoni.
2. Sh. Mirziyoyevning 2018-yil 28-dekabrdagi Oliy Majlisga yo'llagan Murojaatnomasi.
3. N. Alimova, Sh. Asqarov, R. Haydarov, Sh. Amirjo'jayev "Milliy g'oya: asosiy tushuncha va tamoyillar 2014.